



Vlaams
Parlement

vergadering **C70 – LEE10**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 3 december 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van de klimaattop in Warschau - 493 (2013-2014)	3
---	---

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van de klimaatop in Warschau

- 493 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, de klimaatop in Warschau is voorbij en de berichten in de media, alsook de reacties van sommige deelnemers, klinken weinig positief. Veel werd blijkbaar doorgeschoven naar de nieuwe top in 2015. In de aanloop naar Warschau zei u naar aanleiding van vragen om uitleg in het Vlaams Parlement dat u onder andere hoopte een rol te kunnen spelen als bemiddelaar, aangezien u daar in het verleden ervaring mee hebt opgedaan.

Minister, hoe evalueert u het proces en het eindresultaat van de klimaatconferentie? Had ook u verregaander resultaten verwacht dan degene die we nu kennen? Zo ja, waar zaten de grootste struikelblokken? Bent u het eens met de stelling van een aantal ngo's dat het de industrie- en groeilanden zijn die verantwoordelijk zijn voor het mislukken van de top? Welke rol hebt u zelf kunnen spelen op de top?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We wisten op voorhand dat dit geen gemakkelijke Conference of Parties (COP) zou zijn. Er is wel een resultaat, maar er zijn geen grote stappen vooruit gezet. Het was geen wereldschokkend nieuws. Het gaat zo moeizaam omdat je met meer dan 190 – 195 om precies te zijn – landen samen zit, met totaal verschillende sociaal-economische uitdagingen en verschillende culturen. Vaak gaat het over miljarden dollars. De combinatie van die beide zaken maakt het niet gemakkelijk.

Vorig jaar was er op de COP een akkoord bereikt om in 2015 naar een mondiaal akkoord te werken en er was beslist dat dit eigenlijk een overgangs-COP zou zijn. Dat wisten we op voorhand. Op de agenda stond ook de internationale klimaatfinanciering.

Het resultaat van de COP is dat de onderhandelingen op koers zijn gehouden, dus dat het inderdaad een overgangs-COP is. Er is wel een stap vooruit gezet, maar het was geen wereldschokkende stap. Het resultaat geeft ook aan wat de volgende stappen zijn die moeten worden gezet in 2014, om dan in 2015 tot het grote moment van de waarheid te komen. De aandacht verschuift nu ook naar de opbouw van de 'Ban Ki-moon summit' in september 2014, die vooral een nieuw politiek momentum zal zijn.

We kunnen dit eigenlijk zien als een technische of een implementatie-COP. De basis voor deze redenering was in het bijzonder het feit dat op afgelopen klimaatconferenties beslissingen werden genomen die verdere invulling moesten krijgen.

Ik overloop ze even. In Doha werd beslist over loss and damage, in Warschau zijn de institutionele modaliteiten daarvoor uitgewerkt. In het bijzonder de eilandstaten gaven hier een zeer hoge prioriteit aan en argumenteerden in functie van een derde pijler waarbij na mitigatiereductie en adaptatie er steeds meer gekeken moet worden naar een schadevergoedingssysteem. Dan is er een werkplan voor langetermijnfinanciering. Na het aflopen van de zogenaamde fast start financiering, die tot 2012 liep, was het een topprioriteit voor de ontwikkelingslanden om tot duidelijke afspraken te komen over hoe de Kopenhagendoelstelling van 100 miljard US dollar jaarlijks zou worden gefinancierd. Dan is er ook de sturing met betrekking tot het Green Climate Fund, een ander instrument dat werd ingericht. Dan hebben we ook de operationalisering van het werkprogramma over ontbossing en bosdegradatie: Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD+). De verdere beslissingen om de Doha-amendementen inzake de tweede verbintenisperiode onder het Kyoto-protocol te vervolledigen, moesten worden geïmplementeerd.

In de uitkomst van Warschau zijn er drie belangrijke elementen. Een: een beslissing onder het Durban Platform of Action met een stapsgewijze benadering waarin alle landen wordt gevraagd hun nationale voorbereiding voor hun mogelijke bijdrage aan het mondiaal akkoord in 2015 nu op te starten en waarin een schema zit over hoe dat in 2015 politiek zal worden vertaald en wanneer daarover wordt overlegd.

Twee: een akkoord over loss and damage – het Warschaumechanisme – waarbij er geen sprake is van compensatie en rehabilitatie, maar er wel wordt samengewerkt voor het opzetten van een verzekeringsmechanisme. Er was een heel lange discussie over hoe dat element er moest uitzien. Die knoop is nu doorgehakt: een verzekeringsmechanisme en risicobeoordeling en management.

Drie: een akkoord over langetermijnfinanciering waarin ontwikkelde landen wordt gevraagd minstens het fast start financieniveau aan te houden en tweejaarlijkse financieringsstrategieën op te maken en mee te delen.

Is dit het resultaat dat we hadden verwacht? Eigenlijk wel, omdat we op voorhand wisten dat het in die richting zou gaan. Het was ook zo aangekondigd. Er waren ook nieuwe elementen die het er niet eenvoudiger op maakten. Het gastland Polen speelde een heel dubieuze rol. Polen is enerzijds lid van de Europese Unie, maar anderzijds voorzitter van de COP, waar ze intern Europees nogal eens op de rem stonden om tot een klimaatakkoord te kunnen komen. Dat was dus niet vanzelfsprekend. Dan was er natuurlijk nog de vreselijke catastrofe in de Filippijnen die een schaduw wierp op deze klimaatconferentie.

Mijnheer Vandaele, u vroeg hoe het zit met de ngo's. Die zijn opgestapt. De stelling is dat het de industrieën in de groeielanden zijn die de COP deden mislukken. Het was een overgangs-COP of een implementatie-COP en er moesten evenwichten worden gevonden. De Europese Unie heeft haar rol heel correct gespeeld en goed aangegeven hoe ze naar het akkoord van 2015 wil werken. De eilandstaten wilden vooral de 'loss and damage' opgelost krijgen en wilden initiatieven voor hernieuwbare energie en energie-efficiëntie op korte termijn. De Like Minded Group van ontwikkelingslanden wilde dan weer de ontwikkelde landen in gebreke stellen ten aanzien van hun verantwoordelijkheid voor inspanningen en financiering. Het was dus niet evident om daar allemaal evenwichten in te zoeken. De ngo's zijn inderdaad opgestapt. Ze maken ook niet officieel deel uit van de COP en zitten daar niet aan de tafel. Ze maakten soms deel uit van de delegaties, maar onderhandelen niet mee met de 195 verschillende landen. De 18.000 onderhandelaren zijn de eerste week aan de slag gegaan, en nadien het ministerieel segment.

We mogen de strijd niet opgeven. Er is weer een stap vooruit gezet en we moeten blijven werken aan een akkoord in 2014.

Welke rol heb ikzelf gespeeld? Vorig jaar ben ik heel bewust niet naar de COP gegaan omdat we daar geen rol hadden te spelen. Dit jaar wel, omdat Vlaanderen op dit moment op de Belgische stoel zit van de Europese Raad Leefmilieu. Wij moeten daar het Belgische standpunt verdedigen. Ik heb daar alle EU-coördinaties meegemaakt en het Europees standpunt helpen verkondigen. Ik heb heel veel bilaterale contacten gehad, ook buiten Europa, contacten met Europese ministers en met verschillende verdragspartijen buiten Europa. We hebben ook veel contact gehad met het middenveld, namelijk uit de academische wereld, het bedrijfsleven, milieuverenigingen, vakbonden en jongeren die daar allemaal vanuit België vertegenwoordigd waren. Er is ook een debat geweest met de MOS-school (Milieuzorg Op School) en met OKRA, een vereniging van senioren, om op die manier het bewustzijn rond klimaat te vergroten.

U weet ook dat België het bijkomend engagement is aangegaan om 3,25 miljoen euro te storten in het adaptatiefonds. Dat was al beslist, maar door het ineenzakken van de emissierechten was er een tekort in het fonds en werd gevraagd om een bijkomende inspanning te doen. België heeft dat nu dus gedaan met een bedrag van 3,25 miljoen euro.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik dank u voor de aanvulling uit eerste hand bij wat we al konden vernemen via de pers. We hadden vernomen dat er een vrijblijvend compromis was bereikt waarin men de landen oproept om bij te dragen tot het terugdringen van de broeikasgassen, maar zeer algemeen. Dat moet tegen 2015 uitgewerkt worden om het dan in Parijs rond te krijgen. Over die belangrijke zaken, zijnde nieuwe bindende reductiedoelstellingen, klimaatfinanciering en principe van verlies en schade, zijn er geen knopen doorgehakt.

U zegt dat wat schade en verlies betreft, er een soort verzekeringsmechanisme is afgesproken. Dat is dan toch een stap in de goede richting. We lazen ook dat de ontwikkelde landen beloven om 100 miljard dollar in het Klimaatfonds te storten vanaf 2020. Dat is natuurlijk weer toekomst. Ook over de modaliteiten werd geen akkoord bereikt, waarschijnlijk pas in 2016.

U beaamt dat er misschien wel kleine stapjes vooruit zijn gezet, maar niet de grote stappen waar sommigen op hoopten. Er moet dus nog wel wat werk geleverd worden richting Parijs. Misschien kan de sfeer in Parijs sneller tot resultaten leiden dan die in Warschau. Parijs, de lichtstad, voorzitter, ik zie u glimlachen, het roept allerlei herinneringen op bij u. Misschien komen daar de resultaten sneller. We hopen in elk geval dat Vlaanderen, hoe bescheiden ook, een rol kan spelen tegen 2015.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■